

Mediemyndigheten

2026-10-12

Dnr: 26/03285

Socialdepartementet, Enheten för hälsa och civilsamhälle

s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över delbetänkandet En åldersgräns för barns tillgång till sociala medier (SOU 2026:35)

Mediemyndigheten har i uppdrag att inom sitt verksamhetsområde verka för yttrandefrihet, medie- och informationskunnighet samt möjligheterna till mediemångfald och tillgänglighet. Myndigheten ska också verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare, ta tillvara deras erfarenheter samt verka för att skydda barn från skadlig mediepåverkan. Mediemyndigheten är behörig myndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster (DSA).

Inledningsvis konstaterar Mediemyndigheten att ett förslag till EU-gemensam reglering på området (EU Kids Act) har presenterats sedan betänkandet överlämnades. Mediemyndigheten utgår dock i detta remissvar från de förslag och bedömningar som redovisas i betänkandet.

Mediemyndigheten välkomnar ambitionen att stärka skyddet för barns och ungas hälsa, säkerhet och trygghet vid användning av sociala medier.

En åldersgräns kan dock inte ensam hantera de risker som barn och unga möter i digitala miljöer. Den behöver kombineras med fortsatta insatser för medie- och informationskunnighet för barn och vuxna, stöd till vårdnadshavare och skola samt plattformsansvar enligt DSA.

En åldersgräns innebär samtidigt en betydande begränsning av barns och ungas grundläggande fri- och rättigheter, bland annat yttrande- och informationsfriheten. Tillämpningen och konsekvenserna av lagen behöver därför följas upp noggrant. Redan i samband med att den föreslagna åldersgränsen börjar gälla behöver den också förenas med samhällsinsatser som tillgodoser behovet av fortsatt tillgång till information, stöd, delaktighet och gemenskap.

Mediemyndigheten anser att det finns behov av förtydliganden i fråga om bland annat den föreslagna lagens tillämpningsområde och att vissa frågor om förhållandet till DSA behöver utredas vidare. Myndigheten saknar också ett resonemang om hur en åldersgräns förhåller sig till anskaffarfriheten i mediegrundlagarna. Vidare motsätter sig myndigheten förslaget att åldersgränsen ska utgå från födelseåret och inte födelsedatumet. Mediemyndighetens synpunkter utvecklas i det följande.

Avsnitt 9.2 Yttrandefriheten och informationsfriheten

Mediemyndigheten instämmer i huvudsak i utredningens bedömning av förhållandet till yttrandefrihetsgrundlagens regler. Myndigheten anser dock att det saknas en beskrivning av hur en åldersgräns för tillgång till sociala medier förhåller sig till anskaffarfriheten i mediegrundlagarna. Anskaffarfriheten gäller utan åldersgräns och skulle i undantagsfall kunna aktualiseras när barn och unga söker efter information i sociala medier i publiceringssyfte.

Avsnitt 11.3 Lagens tillämpningsområde

Mediemyndigheten tillstyrker förslaget om att lagens tillämpningsområde knyts till begreppet onlineplattform i DSA. Det är en lämplig utgångspunkt eftersom de föreslagna kraven på plattformsleverantörerna och tillsynen över att kraven följs är nära kopplade till det regelverket. Det behöver dock förtydligas hur lagens tillämpningsområde ska avgränsas i vissa avseenden.

Enligt DSA ska bedömningen av om en tjänst utgör en onlineplattform göras med utgångspunkt i tjänstens tekniska funktioner. En funktion som inte uppfyller definitionen av en onlineplattform kan falla utanför reglerna, om den kan separeras från plattformens övriga delar. Att olika funktioner nås genom samma användarkonto torde inte i sig vara avgörande för bedömningen. Vissa funktioner på en plattform skulle därmed kunna falla utanför lagförslagets tillämpningsområde, även om de nås genom samma konto och inloggning som onlineplattformen. Mediemyndigheten noterar utredningens beskrivning att vissa plattformar kan erbjuda olika funktioner och tjänster inom samma applikation, men anser att dessa utgångspunkter och gränsdragningar behöver beaktas i större utsträckning i förhållande till förslaget och dess konsekvenser.

När det gäller undantagen för vissa särskilda kategorier av onlineplattformar i den föreslagna lagen anser Mediemyndigheten att det behöver förtydligas hur en onlineplattformar huvudsakliga användningsområde ska bedömas när det gäller tjänster som kombinerar flera funktioner, där vissa delar omfattas av DSA:s regler för onlineplattformar medan andra delar faller utanför (hybridtjänster). Det bör framgå om bedömningen enligt lagen ska avse hela den applikation som användaren har tillgång till eller endast den del som utgör en onlineplattform enligt DSA.

Mediemyndigheten vill vidare framhålla behovet av en närmare redogörelse för hur de kategorier av onlineplattformar som föreslås undantas från lagens tillämpningsområde har identifierats. Utan en bredare analys finns det en risk för att åldersgränsen, trots de föreslagna undantagen, även omfattar onlineplattformar som normalt inte betraktas som sociala medier eller som inte medför motsvarande risker för barn. Detta väcker frågor om förslagets proportionalitet.

Mediemyndigheten instämmer i utredningens förslag att det, utifrån uppdragets avgränsning, kan finnas skäl att undanta onlineplattformar vars huvudsakliga användningsområde är att göra det möjligt för användarna att spela dataspel. Myndigheten vill samtidigt framhålla vikten av att undantaget följs upp noggrant mot bakgrund av de risker för barn som sociala funktioner i spelmiljöer kan medföra.

Avsnitt 11.4 Utformningen av åldersgränsen

Mediemyndigheten motsätter sig förslaget att åldersgränsen ska gälla till ingången av det kalenderår då barnet fyller 15 år. Myndigheten anser i stället att åldersgränsen ska gälla till den dag barnet fyller 15 år.

Utredningen lyfter att en åldersgräns som utgår från födelseåret undviker att splittra skolklasser och andra sociala sammanhang som är knutna till årskullar. Utredningens förslag innebär dock i skyddshänseende att det datum som barnet fyller år får påtaglig betydelse, eftersom tidpunkten för när det avsedda skyddet

upphör skiljer sig åt upp till ett år beroende på när på året man är född. Förslaget kan därför innebära att barn i samma ålder behandlas olika. Det innebär även att skyddet för en stor majoritet av barnen upphör innan de har fyllt 15 år, vilket rimmar illa med att den åldern har bedömts som en lämplig åldersgräns.

Även om barns mognad och behov varierar är en åldersgräns som utgår från barnets faktiska ålder bättre anpassad till det enskilda barnet än en gräns som utgår från födelseåret. Detta har också betydelse vid bedömningen av regleringens proportionalitet.

En åldersgräns som utgår från födelseåret skulle dessutom avvika från hur åldersgränser har utformats i jämförbar lagstiftning. Enligt lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt gäller åldersgränserna som huvudregel till dess att barnet har uppnått den aktuella åldern. För filmer med 15-årsgräns är utgångspunkten alltså att barnet ska ha fyllt 15 år.

Mediemyndigheten delar däremot utredningens bedömning att vårdnadshavare inte bör kunna samtycka till att barn som ännu inte har uppnått åldersgränsen får tillgång till tjänsterna. En möjlighet till samtycke skulle riskera att motverka lagens syfte och ett likvärdigt skydd.

Avsnitt 12.1 Övervägande skäl talar för en åldersgräns

Mediemyndigheten delar bedömningen att övervägande skäl talar för att införa en åldersgräns för tillgång till sociala medier. Skyddet för barns och ungas hälsa, säkerhet och trygghet i digitala miljöer behöver stärkas. En åldersgräns kan dock inte ensam ge barn och unga ett tillräckligt skydd i digitala miljöer. Den behöver kombineras med fortsatta insatser för medie- och informationskunnighet för barn och vuxna, stöd till vårdnadshavare och skola samt krav på att plattformarna utformar och anpassar sina tjänster på ett säkert sätt i enlighet med DSA.

Utredningens förslag innebär samtidigt en betydande begränsning av barns och ungas fri- och rättigheter, bland annat yttrande- och informationsfriheten. Åldersgränsen behöver därför förenas med insatser som säkerställer fortsatt tillgång till information och möjlighet till delaktighet, organisering och social gemenskap. Åldersgränsens konsekvenser behöver också följas upp noggrant. Mediemyndigheten understryker även vikten av att metoderna för ålderskontroll utformas med respekt för såväl barns som vuxnas personliga integritet och privatliv.

Det behöver därtill säkerställas att åldersgränsen får genomslag i praktiken genom att plattformsleverantörerna följer reglerna. Mediemyndigheten har i denna del följande synpunkter.

Utredningens bedömning av de EU-rättsliga förutsättningarna för en nationell åldersgräns innebär att tillsynen över den föreslagna lagstiftningen i stor utsträckning kommer att utövas av Europeiska kommissionen och myndigheter utanför Sverige. Mediemyndigheten bedömer att detta kan försvåra en effektiv kontroll av att de svenska reglerna följs och därmed påverka åldersgränsens genomslag.

Tillsynen över de största plattformsleverantörerna kommer att utövas av EU-kommissionen eller den behöriga myndigheten i den medlemsstat där leverantören har sitt huvudsakliga etableringsställe. Det är oklart vilka förutsättningar dessa aktörer har att utöva en effektiv tillsyn över efterlevnaden av svensk lagstiftning. De kan exempelvis behöva bedöma vilka plattformar som omfattas av den svenska lagen och tillämpa nationella avgränsningar som saknar direkt motsvarighet i DSA. De behöver också ha tillräcklig kunskap om svenska förhållanden och om vilka plattformar som kan misstänkas brista i sin efterlevnad.

Samtidigt är Mediemyndighetens möjligheter att bidra till kontrollen begränsade utifrån den ansvarsfördelning och de regler om tillsyn och samarbete som följer av DSA. EU-kommissionen har bedömt att en ordning där en nationell myndighet rapporterar misstänkta överträdelser av en nationell

åldersgräns till den behöriga myndigheten enligt DSA, när leverantören är etablerad i en annan medlemsstat, överlappar DSA:s fullharmoniserade regler.¹

Mot denna bakgrund anser Mediemyndigheten att det nationella handlingsutrymmet behöver analyseras närmare. Det behöver klargöras vilken roll svenska myndigheter kan ha när en leverantör är etablerad i en annan medlemsstat. Det bör också framgå i vilken utsträckning en svensk myndighet får bedöma om den nationella lagen är tillämplig och om det finns anledning att misstänka en överträdelse, utan att ingripa i den behöriga myndighetens ansvar enligt DSA.

Att tillsynen i stor utsträckning ska utövas av EU-kommissionen och myndigheter utanför Sverige väcker även frågor eftersom lagförslaget har utformats med hänsyn till bland annat de krav som svensk grundlag ställer på begränsningar av yttrande- och informationsfriheten. Det behöver därför säkerställas att reglerna kan tillämpas på ett enhetligt, rättssäkert och förutsebart sätt även när tillsynen utövas av en myndighet i en annan medlemsstat eller av EU-kommissionen.

Det behöver också klargöras vilka sanktioner som kan aktualiseras vid överträdelser av den svenska åldersgränsen. Om valet av sanktion är beroende av den kompletterande lagstiftningen i den medlemsstat vars myndighet är behörig kan överträdelser av den nationella lagstiftningen komma att hanteras på olika sätt beroende av var leverantören är etablerad. En sådan ordning kan väcka frågor om förutsebarhet och enhetlig tillämpning.

Mediemyndigheten delar utredningens uppfattning att en gemensam reglering på EU-nivå är att föredra. Myndigheten noterar att flera initiativ på EU-nivå har tillkommit sedan betänkandet överlämnades. Bland dessa finns den särskilda expertpanelens slutrapport om barns säkerhet på nätet, som presenterades den 13 juli 2026, och EU-kommissionens förslag till EU Kids Act, som offentliggjordes den 17 september 2026.

Avsnitt 12.2 Lagen bör utvärderas och negativa konsekvenser förebyggas

Mediemyndigheten delar i huvudsak utredningens bedömningar gällande behovet av att förebygga lagens negativa konsekvenser och att utvärdera effekterna av lagen. Behovet av kompensatoriska åtgärder är särskilt stort för barn och unga vars gemenskap, identitet eller tillgång till stöd i hög grad är knuten till digitala miljöer. För att åtgärderna ska få avsedd effekt behöver de dock vara på plats redan när den föreslagna lagen träder i kraft. Analysen av behovet av stöd och andra insatser behöver därför genomföras före ikraftträdandet.

Mediemyndigheten understryker vikten av att barns och ungas egna erfarenheter inkluderas och beaktas vid utvärderingen av lagen. Myndigheten anser att utvärderingen bör omfatta

- om åldersgränsen har medfört att barn och unga söker sig till mindre reglerade plattformar,
- i vilken utsträckning barn och unga kringgår åldersgränsen, och
- hur regleringen har påverkat barns och ungas tillgång till redaktionella mediers innehåll, demokratiska deltagande och medie- och informationskunnighet.

¹ Europeiska kommissionen, detaljerat yttrande av den 6 juli 2026 avseende Frankrikes anmälan nr 2026/185/FR enligt direktiv (EU) 2015/1535.

Avsnitt 14.2 Ekonomiska konsekvenser

Utredningen bedömer att resursbehovet till följd av förslaget sannolikt är störst hos Post- och telestyrelsen (PTS). För Mediemyndighetens del bedöms resursbehovet främst avse förberedelser inför en eventuell nationell tillsyn, snarare än hantering av klagomål som överlämnas till utländsk myndighet eller EU-kommissionen.

Mediemyndigheten välkomnar bedömningen att myndighetens anslag bör ökas med anledning av de kostnader som förslaget medför, men anser att förslaget främst medför nya uppgifter för Mediemyndigheten. Myndigheten vill även förtydliga hur ansvarsfördelningen mellan de svenska tillsynsmyndigheterna påverkar Mediemyndighetens resursbehov.

Klagomål som rör den föreslagna lagen kommer att avse artikel 28.1 i DSA, som omfattas av Mediemyndighetens särskilda kunskaps- och ansvarsområde. När leverantören är etablerad i en annan medlemsstat kan klagomålet behöva överlämnas till den behöriga myndigheten i den medlemsstaten eller till EU-kommissionen. Även om PTS ansvarar för att överlämna klagomålet kan Mediemyndigheten behöva bidra med underlag om den svenska lagstiftningen, dess tillämpningsområde och dess förhållande till DSA.

Om den behöriga myndigheten eller EU-kommissionen inleder tillsyn kan Mediemyndigheten också behöva bistå med kompletterande upplysningar och stöd vid tolkningen av den svenska regleringen. Mediemyndigheten har den särskilda sakkunskap som krävs för detta arbete och bör medverka i den utsträckning som behövs, utifrån de ramar som följer av DSA.

Mediemyndighetens resursbehov är därmed inte begränsat till förberedelser inför och genomförande av en eventuell nationell tillsyn. Det omfattar även arbete med klagomål som rör leverantörer utanför svensk jurisdiktion, trots att PTS ansvarar för att överlämna klagomålen. Den föreslagna lagen kan dessutom förväntas medföra en ökning av antalet klagomål med anknytning till artikel 28.1 i DSA.

Utöver arbetet med tillsyn och klagomål medför förslaget ett ökat behov av nationell och gränsöverskridande samverkan för Mediemyndigheten. Förslaget medför också ett behov av att genomföra breda informationsinsatser riktade till barn, vårdnadshavare och andra berörda för att regleringen ska få avsedd effekt. Vidare förutsätter en eventuell åldersgräns utbildningsinsatser som förbereder barn och unga inför användningen av sociala medier och stärker deras medie- och informationskunnighet. Även dessa aspekter behöver beaktas vid bedömningen av Mediemyndighetens resursbehov.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Jan-Olof Lind. Juristen Hedvig Keussen har varit föredragande. Chefsjuristen Maria Westergren har deltagit i den slutliga beredningen.

Jan-Olof Lind

Kopia till:
s.hc@regeringskansliet.se